

Andrzej Szpunar

Czchów, st. 1, gm. loco, woj.
tarnowskie, AZP 107-63/1

Informator Archeologiczny : badania 31, 234

1997

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

zaprawie wapiennej. Pozostałości zagłębień w licu zewnętrznym wieży cylindrycznej wskazują, że mur ów został związany konstrukcyjnie z wieżą prawdopodobnie w okresie rozbudowy zamku gotyckiego (XV w.). W rejonie złączenia muru i wieży wykonano wstępny, sondażowy wykop o wymiarach 2 x 2 m, odsłaniając odsadzkę fundamentową lub też tylko pogrubienie mające na celu wzmocnienia konstrukcji. W trakcie tych prac dotarto do nawarstwień z materiałem późnośredniowiecznym (m.in. znaleziono przydenną część naczynia szklanego). Dalsze badania w tym rejonie zaplanowano na rok następny. Obiekt ten można zidentyfikować na rysunku zamku z 1647 r.

Mur kamiennie-ceglany - badania w 1997 r., które uchwyciły przebieg tej konstrukcji o kształcie nieregularnego prostokąta, wskazują na istnienie w tym rejonie konstrukcji przylegającej od wschodu do ściany wieży. Pozyskany materiał ceramiczny nosi cechy nowożytny (XVII w.). Analiza zachowanych materiałów ikonograficznych wskazuje na to, że są to pozostałości zabudowań o charakterze gospodarczym.

Mur obwodowy zewnętrzny - przedłużono ubiegłoroczny wykop odsłaniający konstrukcję muru, w celu stwierdzenia czy mur ten łączy się z murem wieży. Wynik okazał się pozytywny, co nastrocza nowe problemy: czy wieża cylindryczna powstała w okresie budowy murów obronnych (XIV/XV w.), czy też mury powstały już w okresie budowy wieży (najpóźniej XIII w.)?.

Piec kopulasty - badania w 1997 r. ujawniły, że górna, ceglana kopuła spoczywała na kamiennym fundamencie o wysokości 0,9 m i grubości 0,7 m, wykonanym w głównej mierze z dużych otoczków. Całość konstrukcji pieca spoczywa na nieutwardzonym, gruzowatym podkładzie. Obiekt ten należy wiązać z XIX-wieczną przebudową pozostałości zamku średniowiecznego.

Mur północny (obwodowy), kontynuacja muru obwodowego zachodniego - eksploracja nawarstwień bezpośrednio przy licu zewnętrznym wieży cylindrycznej od strony północno-wschodniej ujawniła pozostałości konstrukcji muru kamiennego związanego z konstrukcją wieży. Nieduży odsłonięty fragment jednoznacznie koresponduje z murem obwodowym od strony zachodniej. Ze względu na istniejący tutaj także mur oporowy o wysokości 4 m, który wspierał usunięty nasyp, dalsze odsłanianie muru odłożono do następnego sezonu - nastąpi wtedy wzmocnienie konstrukcji całej budowli.

Wykop 4 - w sezonie 1997 kontynuowano również eksplorację tego wykopu, osiągając poziom stopy fundamentu wieży cylindrycznej od strony lica zewnętrznego. Poziom ten jest zgodny z poziomem stopy uzyskanym od wewnątrz (wykop 5). Poniżej stopy fundamentu wystąpiły nawarstwienia nawarstwienia związane ze wspomnianymi wcześniej nawarstwieniami wału wczesnośredniowiecznego. W pogłębieniu wykopu nie wystąpił żaden ruchomy materiał zabytkowy.

Jak już wspomniano, w wykopach od strony wschodniej pozyskano głównie materiał ceramiczny datowany na okres nowożytny. Wyjątek stanowi tutaj materiał średniowieczny, który wystąpił w bezpośrednim sąsiedztwie muru wewnętrznego.

Badania będą kontynuowane.

CZCHÓW, st. 1, gm. loco, woj. tarnowskie, AZP 107-63/1

- ruiny zamku średniowiecznego

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone przez mgr. Andrzeja Szpunara (Muzeum Okręgowe Tarnów). Finansowane przez PSOZ. Czwarty sezon badań. Przebadano powierzchnię 1 ara.

Pod nadzorem archeologa porządkowano wzgórze zamkowe, część odsłoniętych murów zasypało. Badania koncentrowały się na południowy zachód od wieży zamkowej. Odsłonięto fundamenty muru obwodowego oraz budowli przy wieży zamkowej. Pozyskany materiał zabytkowy to ceramika późnośredniowieczna.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Muzeum Okręgowym w Tarnowie.

Badania będą kontynuowane.

CZELADŹ, kościół św. Stanisława Biskupa, gm. loco, woj. katowickie

- relikty kościoła gotyckiego - wynik negatywny